

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Затверджено Вченою радою
(протокол № 2 від «27» 09 2020 р.)
Голова Вченої ради М. О. Фролов
Введено в дію наказом ректора
від «30» 09 2020 р. № 15

із змінами, які
Затверджено Вченою радою
(протокол № 3 від «29» 09 2020 р.)
Голова Вченої ради М. О. Фролов
Введено в дію наказом ректора
від «29» 09 2020 р. № 15

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«ІСТОРІЯ»

(назва ОНП)

Рівень вищої освіти: **третій**

Ступінь вищої освіти: **доктор філософії**

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

(шифр та назва галузі знань)

Спеціальність: 032 Історія та археологія

(код та найменування спеціальності)

Кваліфікація: **доктор філософії у галузі « 03 Гуманітарні науки »**

назва галузі знань

за спеціальністю Історія та археологія

найменування спеціальності

Запоріжжя 2020

АРКУШ ПОГОДЖЕННЯ

Гарант освітньо-наукової програми

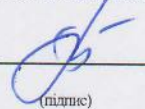

(Ю. О. Каганов)
(підпис)

ПОГОДЖЕНО

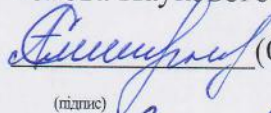
Завідувач відділу аспірантури і докторантури

(О.П. Єфіменкова)
(підпис)

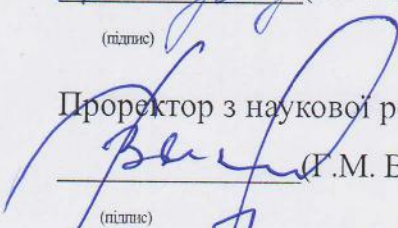
Начальник відділу моніторингу якості освіти і ліцензування

(М.А. Томченко)
(підпис)

Голова Наукового товариства студентів, аспірантів і докторантів

(О.В. Смирнов)
(підпис)

Проректор з наукової роботи

(Г.М. Васильчук)
(підпис)

Проректор з науково-педагогічної роботи

(Ю.О. Каганов)
(підпис)

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (ступеня доктора філософії) **Історія** з галузі знань **03 Гуманітарні науки** за спеціальністю **032 Історія та археологія** визначає передумови доступу до навчання; розкриває зміст освітньої та наукової складових підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти; зазначає обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії; містить перелік загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей та програмних результатів навчання; встановлює вимоги до проміжної та підсумкової атестації. Є основою для формування індивідуальних навчальних планів та індивідуальних планів наукової роботи здобувачів.

Освітньо-наукова програма розроблена відповідно до таких нормативних документів:

- Закон України [«Про вищу освіту»](#) від 01.07.2014 р. № 1556-VII;
- постанова КМУ від 23.11.2011 р. № 1341 [«Про затвердження Національної рамки кваліфікацій»](#);
- постанова КМУ від 30.12.2015 р. № 1187 [«Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності»](#);
- постанова КМУ від 23.03.2016 р. № 261 [«Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах \(наукових установах\)»](#);
- наказ МОН від 01.06.2016 р. № 600 [«Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти»](#);
- наказ МОН України від 11.07. 2019 р. № 977 [«Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»](#);
- наказ МОН від 30.04.2020 № 584 [«Про унесення змін до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти»](#).

Освітньо-наукова програма враховує сучасні тренди та рекомендації щодо розвитку третього рівня вищої освіти в Європейському просторі вищої освіти:

- Зальцбурзькі принципи – I (Salzburg-I). [Bologna Seminar «Doctoral Programmes](#)

[for the European Knowledge Society» \(Salzburg, 3–5 February 2005\). Conclusions and Recommendations;](#)

- Зальцбурзькі принципи – II (Salzburg-II). [Salzburg II Recommendations. European Universities' Achievements since 2005 in Implementing the Salzburg Principles. Brussels. European University Assosiation, 2010;](#)
- Принципи інноваційної докторської підготовки (Principles for Innovative Doctoral Training). [Exploration of the implementation of the Principles for Innovative Doctoral Training in Europe: Final Report European Commission, DGRTD Reference: ARES \(2011\) 932978;](#)
- Зальцбург – вперед (Salzburg Forward). [Doctoral Education – Taking Salzburg Forward. Implementation and New Challenges. Brussels, European University Assosiation, 2016;](#)
- Сучасна докторська освіта в Європі: підходи та інституціональні структури. [Doctoral Education in Europe Today: Approaches and Institutional Structures. Survey. Berlin, European University Association, 2019.](#)

Освітньо-наукова програма враховує досвід аналогічних програм українських та зарубіжних закладів вищої освіти, зокрема: Національного університету «Києво-Могилянська академія», Сумського державного університету, Полтавського національного педагогічного університету, Київського університету імені Бориса Грінченка, Дрогобицького державного педагогічного університету, Ягеллонського університету, Університету Фоджа, Стенфордського університету.

Освітньо-наукова програма розроблена робочою групою у складі:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь, вчене звання, посада, основне місце роботи (навчання)
1.	Каганов Юрій Олегович, гарант ОНП	доктор історичних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи
2.	Турченко Федір Григорович	доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри новітньої історії України
3.	Мільчев Володимир Іванович	доктор історичних наук, професор, декан історичного факультету
4.	Лях Сергій Романович	доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України
5.	Ігнатуша Олександр Миколайович	доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії України
6.	Маклюк Ольга Миколаївна	кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин
7.	Сахно Ольга Валеріївна	аспірантка кафедри новітньої історії України
8.	Тедеев Олександр Сергійович	директор Державного архіву Запорізької області, роботодавець

Рецензії та відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи (навчання), організація (об'єднання), яку представляє (при наявності)
Заклади вищої освіти (наукові установи)		
1.	Бабенко Людмила Леонідівна	доктор історичних наук, доцент, завідувачка кафедри історії України Полтавського національного педагогічного університету
2.	Шаравара Тамара Олексіївна	доктор історичних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи і перспективного розвитку Полтавської державної аграрної академії
3.	Андреев Віталій Миколайович	доктор історичних наук, професор, заступник декана з наукової роботи, професор кафедри історії України Київського університету імені Бориса Грінченка
4.	Маслак Володимир Іванович	доктор історичних наук, професор, завідувач

		кафедри гуманітарних наук, культури та мистецтва Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського
<i>Підприємства, організації</i>		
4.	Шаповалов Георгій Іванович	Заступник директора комунального закладу «Запорізький обласний краєзнавчий музей» Запорізької обласної ради
<i>Випускники освітньо-наукової програми або програми, що їй передувала</i>		
5.	Качан Юлія Вікторівна	Випускниця аспірантури 2018 р., кандидат історичних наук (07.00.01 – історія України)

1. Профіль освітньо-наукової програми

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти	Запорізький національний університет
Офіційна назва освітньо-наукової програми	Історія
Тип програми	освітньо-наукова
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Ступінь вищої освіти	доктор філософії
Галузь	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Кваліфікація	доктор філософії у галузі Гуманітарні науки за спеціальністю Історія та археологія
Цикл / рівень	FQ-EHEA – третій цикл EQF-LLL – 8 рівень НРК України – 8 рівень
Тип диплому та обсяг освітньо-наукової програми	диплом доктора філософії, одиничний термін навчання – 4 роки (у т.ч. освітня складова – 2 роки) освітня складова: 48 кредитів ЄКТС наукова складова: проведення власного наукового дослідження та оформлення його результатів у вигляді дисертації; публікація статей за темою дисертації
Наявність акредитації	–
Передумови	наявність освітнього ступеня магістра (другий рівень вищої освіти)
Форми навчання	денна, заочна, вечірня
Мова(и) викладання	українська
Термін дії освітньо-наукової програми	4 роки
Інтернет-адреса постійного розміщення освітньо-наукової програми	http://phd.znu.edu.ua
2. Мета/цілі освітньо-наукової програми	
Формування компетентного конкурентоспроможного фахівця, здатного розв'язувати комплексні завдання для проведення дослідницько-інноваційної, аналітичної, науково-організаційної, педагогічної, організаційної та практичної діяльності в галузі історичної науки, а також реалізації власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення	
3. Характеристика освітньо-наукової програми	

Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	03 Гуманітарні науки / 032 Історія та археологія / Історія
Орієнтація освітньо-наукової програми	Академічна – відповідно до Міжнародної стандартної класифікації освіти (ISCED 2011 / UNESCO) Підготовка фахівців до науково-дослідної, організаційно-управлінської, інноваційної і педагогічної діяльності з акцентом на виконання досліджень у галузі історичної науки
Основний фокус освітньо-наукової програми	Освітньо-наукова програма базується на сучасних наукових дослідженнях у галузі історії зі спеціальності 032 Історія та археологія та встановлює необхідний рівень теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності в галузі історії, оволодіння методологією наукової та методикою педагогічної діяльності у закладі вищої освіти, а також проведення здобувачем власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. Ключові слова: історія, методологія, історіографія, джерелознавство, спеціальні історичні дисципліни, історія України, всесвітня історія, наратив
Особливості освітньо-наукової програми	<i>Особливості освітньо-наукової програми визначаються:</i> – переліком освітніх і наукових компонентів, програмних компетентностей, програмних результатів навчання; – кадровим забезпеченням (відомими науковими школами проф. Турченка Ф.Г., проф. Ляха С.Р., проф. Бойка А.В., проф. Мільчева В.І., проф. Фролова М.О., проф. Ігнатуші О.М.), залученням роботодавців, професіоналів-практиків, відомих вчених до викладання та консультування – різноманітністю організаційних форм навчання (гостьові лекції, дослідницька практика, PhD-колоквиуми тощо); – стажуванням в інших ЗВО та країнах (міжнародна мобільність); – функціонуванням на базі історичного факультету унікальних навчально-наукових лабораторій: модерної історії України та інноваційних освітніх технологій; археологічних досліджень; етнографічних

	<p>досліджень; історії повсякдення другої половини ХХ століття;</p> <p>– широким спектром навчальних дисциплін з формування універсальних навичок дослідника, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> - модуль Жана Моне «Основи європейської проектної діяльності» за європейським проектом 587321-EPP-1-2017-1-UA-EPPJMO-MODULE «European Project Culture» із залученням здобувачів до участі в інших проектах за програмою Erasmus+, що реалізуються в університеті; - навчальний курс «Академічне письмо та академічна доброчесність» члена Національної команди експертів з реформування вищої освіти, головного експерта з питань освіти Реанімаційного пакету реформ проф. В. Бахрушина; - навчальна дисципліна «Критичне мислення та філософське усвідомлення світу» автора популярного навчального курсу «Критичне мислення для освітян» на платформі Prometheus проф. С. Терно; - практичний курс іноземної мови для викладача-дослідника, що викладається із залученням закордонних фахівців та можливістю складання міжнародного екзамєну Pearson Tests of English; - авторський практичний курс «Риторика та публічні виступи» відомої тележурналістки, авторки й ведучої ТВ-програм О. Вакало; - формування культури академічної доброчесності здобувачів з використанням результатів участі ЗНУ в Проекті сприяння академічній доброчесності в Україні SAIUP (2016-2019) та «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (Academic Integrity and Quality Initiative – Academic IQ) (2020-2022)
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальше навчання	
<p>Придатність до працевлаштування</p>	<p>Доктор філософії здатний виконувати професійні обов'язки на посадах наукових, науково-педагогічних, адміністративних працівників у закладах вищої освіти, наукових установах; професіоналів – в установах та на підприємствах державної та приватної форми власності, а також експертів, аналітиків з питань історичної спадщини, національної політики, країнознавства, туризму.</p>

Подальше навчання	Доктор філософії має право продовжувати навчання на науковому рівні вищої освіти з метою здобуття наукового ступеня доктора наук, а також здобувати додаткову вищу освіту, післядипломну освіту, проходити підвищення кваліфікації, брати участь у програмах міжнародної академічної мобільності, пост-докторських програмах тощо
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p><i>Підходи та технології:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – студентоцентризований підхід у навчанні та науковій діяльності, що враховує тематику дисертацій та напрям наукових інтересів здобувачів; – навчання через дослідження, що забезпечується через синергетичну взаємодію освітньої та наукової складових; – проблемно-орієнтоване навчання, що реалізується шляхом використання евристичних та дослідницьких методів навчання; – проектно-організоване навчання, в якому проект виступає як форма, метод та результат навчання; – змішане та перевернуте навчання, що поєднує традиційні та онлайн форми, посилює роль самостійної роботи та сприяє активному засвоєнню нових знань <p><i>Форми навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – лекції, практичні заняття, консультації; – педагогічна практика; – тренінги, вебінари, онлайн-курси, літні школи; – наукова та проектна діяльність. <p><i>Методи навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – інтерактивні методи («мозкові штурми», дебати, дискусії, презентації, організаційно-діяльнісні та рольові ігри; робота в групах); – методи проектування (генерації ідей, ідентифікації проблем, постановки мети і завдань, планування, трансляції цілей на результати); – методи моделювання (розробка структури статей, дисертацій, звітів, заявок, проектів тощо); – методи аналізу та рефлексії (портфоліо, есе, кейс-метод); – методи набуття особистого досвіду наукової діяльності (робота над дисертацією, апробація результатів наукових досліджень на наукових семінарах (PhD-колоквіумах), конференціях,

	<p>публікація статей, участь у розробці проектних заявок та конкурсах проектів, участь у реалізації проектів Еразмус+ Жан Моне, держбюджетних НДР молодих вчених;</p> <p>– методи педагогічної підтримки та особистого прикладу (наставництво як безпосередня взаємодія наукового керівника та здобувача, викладача та здобувача, соціалізація в академічну спільноту, участь у професійних мережах, популяризація та стимулювання наукової діяльності та її результатів)</p>
<p>Оцінювання</p>	<p>Система оцінювання передбачає поточний і підсумковий контроль знань та аналіз результатів наукової роботи здобувачів</p> <p><i>Поточний контроль</i> здійснюється викладачами на підставі опитування, тестування, само- та взаємооцінювання, а також за результатами захисту індивідуальних та групових проектів, виконання індивідуальних завдань (написання есе, CV, мотиваційного листа, анотації, рецензії на статтю, розробка елементів проектної заявки та ін.). Поточний контроль за результатами наукової роботи (проведення запланованого обсягу досліджень, розроблених розділів дисертації, кількості публікацій тощо) здійснюється науковими керівниками здобувачів.</p> <p><i>Підсумковий контроль</i> проводиться у формі екзамену або заліку за результатами вивчення навчальної дисципліни та проходження практики, а також передбачає проміжну (напіврічну та річну) атестацію здобувачів щодо виконання ними індивідуальних навчальних планів та індивідуальних планів наукової роботи аспіранта.</p> <p><i>Проміжна атестація</i> проводиться на двох рівнях: перший – атестація на рівні наукового керівника та кафедри, на засіданні якої заслуховується звіт здобувача та ухвалюється відповідне рішення. Результати атестації затверджуються вченою радою факультету. Другий рівень – атестація комісією на чолі з проректором з наукової роботи (починаючи з другої атестації), до складу якої входять: завідувач відділу аспірантури і докторантури, гарант освітньо-наукової програми, декан факультету, фахівець відділу аспірантури і докторантури (секретар комісії). Атестація на другому рівні має на меті підтримку подальшої наукової діяльності аспіранта, а також виявлення проблемних питань (у тому числі попередження конфліктів) у процесі підготовки в</p>

		аспірантурі та сприяння їх вирішенню з боку адміністрації ЗНУ. <i>Присудження ступеня доктора філософії відбувається за результатами публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді. До захисту допускаються здобувачі, які повністю виконали індивідуальний навчальний план та індивідуальний план наукової роботи, отримали висновок наукового керівника та пройшли попередню експертизу дисертаційної роботи (фаховий семінар)</i>
6. Програмні компетентності		
Вид компетентності	шифр	
Інтегральна компетентність	ІК	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики
Загальні компетентності	ЗК1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу нових та комплексних ідей
	ЗК2	Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями, застосовувати їх у практичних ситуаціях
	ЗК3	Здатність до формування системного наукового світогляду та загального культурного кругозору
	ЗК4	Здатність до критичного мислення
	ЗК5	Здатність діяти на основі морально-етичних норм і стандартів професійної поведінки науковців і викладачів, дотримуватися принципів академічної доброчесності
	ЗК6	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу наукової інформації з різних джерел; використання інформаційно-комунікаційних технологій у дослідницькій та викладацькій діяльності
	ЗК7	Здатність до організації та проведення навчальних занять зі здобувачами вищої освіти зі застосуванням сучасних освітніх технологій та інноваційних методів навчання; об'єктивного оцінювання здобутих результатів навчання
	ЗК8	Здатність до започаткування, планування та проведення наукових досліджень на відповідному рівні, із забезпеченням якості виконуваних робіт, дотримання правил безпеки та бережливого ставлення до навколишнього середовища
	ЗК9	Здатність до узагальнення та систематизації результатів наукових досліджень; оприлюднення їх результатів у вигляді: наукової доповіді (тез), статті, звіту про

		виконання НДР, монографії, дисертації; захисту прав інтелектуальної власності
	ЗК10	Здатність до розроблення, реалізації та управління освітніми й науковими проектами на національному та міжнародному рівнях
	ЗК11	Здатність працювати у науковому колективі та організовувати його діяльність; виявляти та вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення, діяти свідомо та відповідально, демонструвати ініціативу та наполегливість щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань
	ЗК12	Здатність до представлення та обговорення результатів наукових досліджень українською та англійською мовами в усній та письмовій формах для вільного спілкування з вітчизняною та міжнародною академічною спільнотою, а також експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності
	ЗК13	Здатність до міжособистісної взаємодії та комунікації; володіння технікою публічних виступів, риторики та аргументації
	ЗК14	Здатність працювати автономно; планувати та управляти своїм часом
	ЗК15	Здатність до особистісного та професійного розвитку
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК1	Знання та розуміння предметної області історичної науки та розуміння професійної діяльності у цій сфері
	СК2	Здатність до засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за спеціальністю Історія, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку
	СК3	Здатність здійснювати аксіологічний аналіз своїх і інших наукових праць.
	СК4	Здатність до оволодіння методологією історичної науки, зокрема методологічного наповнення основних історіографічних напрямів: позитивізму, структуралізму, постмодернізму.
	СК5	Здатність до оволодіння методами і методики історичних досліджень
	СК6	Здатність до розуміння складових частин і етапів історичного дослідження; форм організації історичного викладу; значення композиції твору, застосування тропів для представлення наукових знань
	СК7	Здатність до розкриття пізнавального потенціалу таких наукових напрямів, як культурно-історична антропологія, мікроісторія, історія повсякденності, усна

	історія, психоісторія, кліометрія та ін.
СК8	Здатність до творчого індивідуального пошуку за обраним науковим напрямом історичного дослідження
7. Програмні результати навчання	
Шифр	
ПРН1	Демонструвати системний науковий світогляд та загальний культурний кругозір; володіти техніками і технологіями критичного мислення.
ПРН2	Розуміти основні засади дослідницько-інноваційної діяльності у закладі вищої освіти та основні вимоги, що висуваються до її суб'єктів (аспірантів, наукових та науково-педагогічних працівників); використовувати знання законодавства у сфері освітньої, наукової, інноваційної діяльності, захисту.
ПРН3	Володіти технологією написання проектних заявок на освітні/наукові проекти, а також методами управління проектами; розуміти принципи фінансування наукових досліджень та умови участі у міжнародних та вітчизняних проектах і програмах.
ПРН4	Застосовувати правила академічного письма для підготовки наукового звіту, презентації, статті, монографії, дисертації; розуміти особливості підготовки і подання публікацій до видань, що входять до міжнародних наукометричних баз даних.
ПРН5	Використовувати знання з організації освітнього процесу у закладі вищої освіти; володіти сучасними інноваційними технологіями та методами викладання; застосовувати критерії та способи оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у викладацькій діяльності.
ПРН6	Використовувати методи і способи ефективної комунікації та міжособистісної взаємодії в академічному середовищі.
ПРН7	Оволодіти сучасними знаннями та застосовувати їх у практичній діяльності; здійснювати абстрактний аналіз, оцінку і синтез нових та комплексних ідей; демонструвати відданість їх розвитку у передових контекстах професійної та наукової діяльності.
ПРН8	Започаткувати, планувати, проводити та коригувати послідовний процес ґрунтового наукового дослідження, що дає можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання; відповідати за якість проведених досліджень та достовірність їх результатів.
ПРН9	Систематизувати та узагальнювати отримані наукові результати, представляти їх у вигляді: наукової доповіді (тез), статті, звіту про виконання НДР, монографії, дисертації; забезпечувати захист прав інтелектуальної власності.
ПРН10	Ініціювати, розробляти та/або реалізовувати освітні і наукові проекти на національному та міжнародному рівнях; володіти навичками роботи у колективі, забезпечувати його організацію та координацію.
ПРН11	Здійснювати пошук, оброблення та аналіз наукової інформації, її систематизацію та узагальнення; використовувати інформаційно-комунікаційні технології у дослідницькій та викладацькій діяльності.

ПРН12	Організувати та проводити навчальні заняття із здобувачами вищої освіти з використанням сучасних освітніх технологій та інноваційних методів навчання; здійснювати об'єктивне оцінювання здобутих результатів навчання; відповідати за якість освітнього процесу та результати навчання здобувачів вищої освіти.
ПРН13	Вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою (у тому числі міжнародною), суспільством у цілому; демонструвати навички публічних виступів, аргументації та риторики.
ПРН14	Використовувати академічну українську та англійську мови у професійній діяльності та наукових дослідженнях, усній та письмовій презентації їх результатів
ПРН15	Розуміти морально-етичні норми і стандарти професійної поведінки науковця та викладача; принципи академічної доброчесності та дотримуватися їх у науковій та викладацькій діяльності.
ПРН16	Виявляти та вирішувати проблеми, самостійно приймати обґрунтовані рішення, забезпечувати їх виконання; здійснювати планування та управління своїм часом; демонструвати ініціативність, лідерство та автономність у професійній та науковій діяльності.
ПРН17	Забезпечувати безперервний саморозвиток та самовдосконалення протягом життя.
ПРН18	Знати та розуміти основні принципи і правила, які складають семантичну основу сучасного осмислення загальних питань історичного пізнання
ПРН19	Знати зміст основних категорій і принципів, історію розвитку та сучасний стан наукових знань за спеціальністю Історія
ПРН20	Володіти науковою мовою високого теоретичного узагальнення, вміти здійснювати аксіологічний аналіз наукових текстів
ПРН21	Вміти формулювати актуальність, мету та завдання історичного дослідження, а також здійснювати інтерпретацію методологічних засад того чи іншого історичного твору
ПРН22	Знати й розуміти загальні тенденції в трансформації тематики і методики історичних досліджень
ПРН23	Вміти планувати структуру свого дослідження і оптимальну послідовність дослідницьких операцій, а також визначати об'єкт і предмет історичного пізнання
ПРН24	Вміти використовувати пізнавальний потенціал таких наукових напрямів, як культурно-історична антропологія, мікроісторія, історія повсякденності, усна історія, психоісторія, кліометрія та ін.

8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Наукове керівництво здобувачами здійснюється активними дослідниками, які мають публікації за тематикою (напрямом) дисертаційних досліджень здобувачів, беруть участь у наукових проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.
-----------------------------	---

	<p>Викладання навчальних дисциплін здійснюється найбільш компетентними викладачами, які відповідають п. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (Постанова КМУ від 30.12.2015 р. № 1187) та мають вагомі наукові здобутки (публікації, проекти, стажування тощо) за змістом освітніх компонентів, які вони забезпечують.</p> <p>Представники академічної та наукової спільноти, а також фахівці-практики, роботодавці залучаються до організації та реалізації освітнього процесу та наукового консультування здобувачів</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p><i>Навчальні корпуси</i> підключені до високошвидкісного Інтернету, у тому числі Wi-Fi, обладнані сучасними аудиторіями та комп'ютерними класами, зокрема наявна спеціалізована мультимедійна аудиторія для аспірантів (Зала європейських студій), яка використовується для очного та дистанційного проведення навчальних занять, наукових заходів, захистів дисертацій тощо.</p> <p>Для <i>наукової</i> роботи використовується навчально-наукові лабораторії: модерної історії України та інноваційних освітніх технологій; археологічних досліджень; етнографічних досліджень; історії повсякдення другої половини ХХ століття</p> <p><i>Соціально-побутова інфраструктура</i> включає мережу гуртожитків з достатньою кількістю місць, комбінат харчування, спортивний клуб, центр культури, кабінет психолога, спортивно-оздоровчий табір «Славутич» на Азовському узбережжі, біостанцію-профілакторій (о. Хортиця), коворкінг-центр, стадіон та ін.</p>
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Інформація щодо організації навчання здобувачів розміщена на сайті ЗНУ (https://www.znu.edu.ua/) та веб-сторінках його структурних підрозділів, зокрема відділу аспірантури і докторантури (http://phd.znu.edu.ua/); навчально-методичні матеріали навчальних дисциплін (робочі програми, силабуси, презентації лекцій, методичні рекомендації, завдання для поточного та підсумкового контролю тощо) розміщені на сторінках відповідних дисциплін у системі електронного забезпечення навчання Moodle (https://moodle.znu.edu.ua/).</p> <p>Для наукової роботи, пошуку наукової літератури застосовуються інформаційні ресурси наукової бібліотеки: сайт (http://library.znu.edu.ua/) та мобільний додаток LibClient (http://library.znu.edu.ua/2381.ukr.html); забезпечується доступ до ресурсів провідних світових видавництв Elsevier, Springer Nature, De Gruyter, Wiley та баз даних, у тому числі до міжнародних</p>

	<p>наукометричних баз даних Scopus та Web of Science та повнотекстових ScienceDirect, SpringerLink; додати інші за специфікою спеціальності. До послуг здобувачів також інституційний репозитарій (https://dspace.znu.edu.ua/xmlui/), система наукових публікацій СИНАП (https://scientific-rating.znu.edu.ua/); сайти наукових фахових видань ЗНУ (https://web.znu.edu.ua/NIS/588.ukr.html), у тому числі фахового видання категорії «Б» «Zaporizhzhia Historical Review» (www.istznu.org); запрошення на конференції. Для педагогічної підтримки та залучення здобувачів до академічної спільноти створено та підтримуються професійні групи у Facebook: «Аспірантура і докторантура ЗНУ» (https://www.facebook.com/groups/1430909570544926/), «European Project Culture» (https://www.facebook.com/groups/213037885939700), а також діє Telegram-канал для здобувачів: «PhD students ZNU Freshmen».</p>
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Право здобувачів на кредитну мобільність реалізується відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579 та внутрішнього положення ЗНУ (http://sites.znu.edu.ua/international-relations/legal-framework/polozhennya_mobilnist.pdf). Перезарахування отриманих кредитів ЄКТС, отриманих під час участі здобувачів у програмах національної академічної мобільності здійснюється на підставі порівняння змісту навчальних програм та здобутих програмних результатів навчання</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Забезпечуються можливості для введення здобувачів у міжнародну академічну спільноту шляхом сприяння апробації результатів наукових досліджень здобувачів на міжнародних конференціях і семінарах, їх публікації у міжнародних виданнях, а також стажування у закордонних закладах вищої освіти та наукових установах в рамках укладених двосторонніх угод.</p> <p>Перезарахування отриманих кредитів ЄКТС, отриманих під час участі здобувачів у програмах міжнародної академічної мобільності здійснюється на підставі порівняння змісту навчальних програм та здобутих програмних результатів навчання</p>

Навчання здобувачів освіти	іноземних вищої	можливе за умови володіння українською мовою на рівні не нижче B2
---	----------------------------	---

**2. Перелік компонент освітньо-наукової програми
та їх логічна послідовність**
2.1. Освітня складова освітньо-наукової програми

Шифр	Назва освітніх компонент	Кіл-ть кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю
	Цикл загальної підготовки		
	Обов'язкові компоненти		
	<i>оволодіння мовними компетентностями</i>		
ОК1	Практичний курс іноземної мови для викладача-дослідника	8	залік, екзамен
	<i>всього</i>	8	
	<i>оволодіння загальнонауковими компетентностями</i>		
ОК2	Критичне мислення та філософське усвідомлення світу	4	залік
	<i>всього</i>	4	
	<i>набуття універсальних навичок дослідника</i>		
ОК3	Педагогічні технології в системі вищої освіти	3	залік
ОК4	Дослідницько-інноваційна діяльність	3	екзамен
ОК5	Основи європейської проектної діяльності	3	екзамен
ОК6	Академічне письмо та академічна доброчесність	3	залік
ОК7	Риторика та публічні виступи	3	залік
ОК8	Педагогічна практика	3	залік
	<i>всього</i>	18	
	<i>Загалом за циклом загальної підготовки</i>	30	
	Цикл професійної підготовки		
	<i>здобуття глибинних знань із спеціальності</i>		
	Обов'язкові компоненти		
ОК9	Теорія і методологія історичної науки	3	екзамен
ОК10	Сучасні технології історичних досліджень	3	екзамен
	<i>всього</i>	6	
	Вибіркові компоненти		
ВД	Вибіркова дисципліна 1	3	залік
ВД	Вибіркова дисципліна 2	3	залік
ВД	Вибіркова дисципліна 3	3	залік
ВД	Вибіркова дисципліна 4	3	залік

	<i>всього</i>	12	
	<i>Загалом за циклом професійної підготовки</i>	18	
	<i>Загалом за освітньою складовою, у т. ч. вибіркових компонентів</i>	48 12 (25%)	

Перелік вибірових дисциплін

№ з/п	Назва дисципліни
ВД1	Актуальні аспекти вивчення українського націотворення в новітній історіографії
ВД2	Его-джерела історичного дослідження
ВД3	Актуальні проблеми новітньої історії релігійних спільнот в Україні
ВД4	Інтелектуальна історія Європи
ВД5	Антропологія повсякдення: історичний вимір
ВД6	Trauma studies: соціально-гуманітарний дискурс
ВД7	Історик і політика: конфлікт vs гармонія
ВД8	Студії європейського Голокосту
ВД9	Актуальні проблеми джерелознавства та історіографії
ВД10	"Кримський фактор" в європейській історії
ВД11	Гендерна антропологія
ВД12	Голокост: пам'ять, політика, репрезентації

2.2. Наукова складова освітньо-наукової програми

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Невід'ємною частиною наукової складової освітньо-наукової програми є підготовка та публікації наукових статей, виступи на конференціях, семінарах (PhD-колоквіумах, круглих столах тощо).

Підготовка в аспірантурі завершується наданням висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформлюється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта, який погоджується науковим керівником та затверджується науково-технічною радою ЗНУ впродовж двох місяців після вступу до аспірантури.

Індивідуальний план наукової роботи аспіранта

№	Перелік та обсяг запланованих видів робіт	Форми контролю
1. Перший рік навчання		
1.1	Затвердження теми дисертаційної роботи та індивідуального плану наукової роботи аспіранта (упродовж 2-х місяців після зарахування)	проміжна (напіврічна та річна) атестація
1.2	Аналіз літератури за темою дослідження, ідентифікація проблеми, визначення об'єкта та предмета дослідження;	

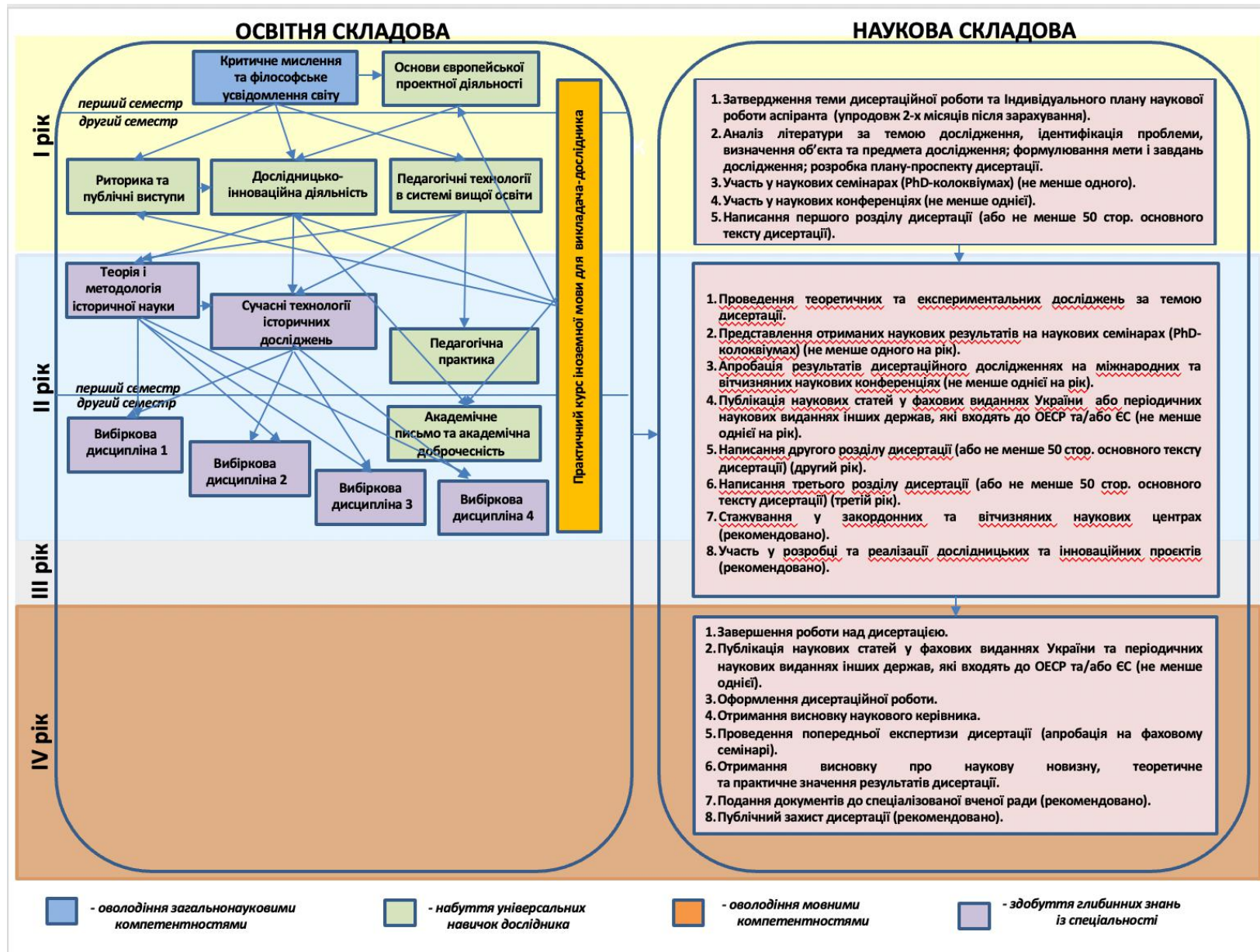
	формулювання мети і завдань дослідження; розробка плану-проспекту дисертації	
1.3	Участь у наукових семінарах (PhD-колоквіумах) (не менше одного)	
1.4	Участь у наукових конференціях (не менше однієї)	
1.5	Написання першого розділу дисертації (або не менше 50 стор. основного тексту дисертації)	
2. Другий рік навчання		
2.1	Проведення теоретичних та експериментальних досліджень за темою дисертації	проміжна (напіврічна та річна) атестація
2.2	Представлення отриманих наукових результатів на наукових семінарах (PhD-колоквіумах) (не менше одного)	
2.3	Апробація результатів дисертаційного дослідження на міжнародних та вітчизняних наукових конференціях (не менше однієї)	
2.4	Публікація наукових статей у фахових виданнях України або періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до ОЕСР та/або ЄС (не менше однієї)	
2.5	Написання другого розділу дисертації (або не менше 50 стор. основного тексту дисертації)	
2.6	Стажування у закордонних та вітчизняних наукових центрах (рекомендовано)	
2.7	Участь у розробці та реалізації дослідницьких та інноваційних проєктів (рекомендовано)	
2. Третій рік навчання		
3.1	Проведення теоретичних та експериментальних досліджень за темою дисертації	проміжна (напіврічна та річна) атестація
3.2	Представлення отриманих наукових результатів на наукових семінарах (PhD-колоквіумах) (не менше одного)	
3.3	Апробація результатів дисертаційного дослідження на міжнародних та вітчизняних наукових конференціях (не менше однієї)	
3.4	Публікація наукових статей у фахових виданнях України або періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до ОЕСР та/або ЄС (не менше однієї)	
3.5	Написання третього розділу дисертації (або не менше 50 стор. основного тексту дисертації)	
3.6	Стажування у закордонних та вітчизняних наукових центрах (рекомендовано)	
3.7	Участь у розробці та реалізації дослідницьких та інноваційних проєктів (рекомендовано)	
3. Четвертий рік навчання		

4.1	Завершення роботи над дисертацією	проміжна (напіврічна та річна) атестація; попередня експертиза дисертації (фаховий семінар)
4.2	Публікація наукових статей у фахових виданнях України та періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до ОЕСР та/або ЄС (не менше однієї)	
4.3	Оформлення дисертаційної роботи	
4.4	Отримання висновку наукового керівника	
4.4	Проведення попередньої експертизи дисертації (апробація на фаховому семінарі)	
4.5	Отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації	
4.6	Подання документів до спеціалізованої вченої ради (рекомендовано)	
4.5	Публічний захист дисертації (рекомендовано)	

Напрями досліджень здобувачів наукового ступеня доктора філософії

№	Напрями досліджень
1	Просопографічний аспект соціальної історії України XVIII – XXI ст.
2	Усна історія Степової України XIX – XXI ст.
3	Суспільно-церковні трансформації в Україні XIX–XXI ст.
4	Глобальні та регіональні виміри суспільно-релігійних процесів в Україні XIX–XXI ст.
5	Інструменти комуністичної пропаганди в УРСР
6	Суспільно-політичний розвиток південноукраїнського регіону XIX – першої половини XX ст.
7	Південь та Схід України в умовах Революції Гідності
8	Інтелектуальна історія Європи, східноєвропейські студії, історична регіоналістика
9	Музеографічні видання 2 пол. XIX - поч. XX ст. як джерело історії України
10	Конструювання «радянської людини» в Україні другої половини XX ст.
11	Селянська мемуаристика Південної України першої пол. XX ст.
12	Судово-слідча документація органів НКВС-МГБ як джерело дослідження діяльності німецьких спецслужб на півдні України в 1941-1943 рр.

2.3. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форма атестації здобувачів	Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді, за результатами якої видається документ встановленого зразка (диплом доктора філософії) з присвоєнням кваліфікації: Доктор філософії у галузі «Гуманітарні науки» за спеціальністю «Історія та археологія».
Вимоги до дисертації	Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях. Дисертації здобувачів оформлюються відповідно до наказу МОН від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації»
Вимоги до публічного захисту дисертації	Вимоги до порядку подання, попередньої експертизи, у тому числі перевірки на плагіат, та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді, а також її оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗНУ визначаються Положенням про здобуття наукового ступеня (атестацію) доктора філософії у Запорізькому національному університеті (http://phd.znu.edu.ua/page/legal/5_polozhennya_atestats_ya_PhD.pdf)

4. Матриця відповідності програмних компетентностей обов'язковим компонентам освітньо-наукової програми

ОК	Загальні компетентності															Спеціальні компетентності								
	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9	ЗК 10	ЗК 11	ЗК 12	ЗК 13	ЗК 14	ЗК 15	СК 1	СК 2	СК 3	СК 4	СК 5	СК 6	СК 7	СК 8	
ОК1	+	+	+	+								+	+		+									
ОК2	+	+	+	+		+								+		+								
ОК3	+	+			+	+	+					+		+	+	+								
ОК4		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+		+	+									
ОК5	+	+	+								+	+	+	+	+									
ОК6	+	+			+				+			+			+									
ОК7	+	+	+	+								+	+		+									
ОК8		+			+	+	+				+		+	+	+									
ОК9	+			+								+	+		+	+								+
ОК10		+		+		+						+			+					+	+	+	+	

5. Матриця відповідності програмних результатів навчання програмним компетентностям

ПРН	Загальні компетентності															Спеціальні компетентності								
	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	ЗК10	ЗК11	ЗК12	ЗК13	ЗК14	ЗК15	СК1	СК2	СК3	СК4	СК5	СК6	СК7	СК8	
ПРН1			+	+																				
ПРН2									+															
ПРН3										+														
ПРН4									+															
ПРН5							+																	
ПРН6													+											
ПРН7	+	+																						
ПРН8								+																
ПРН9									+															
ПРН10										+	+													
ПРН11						+																		
ПРН12							+																	
ПРН13													+	+										
ПРН14													+											
ПРН15					+																			
ПРН16											+				+									
ПРН17																+								
ПРН18																+	+							
ПРН19																+	+		+					
ПРН20																		+						+
ПРН21																+	+		+	+	+			+
ПРН22																			+					
ПРН23																			+	+	+			+
ПРН24																							+	

6. Матриця відповідності програмних результатів навчання обов'язковим компонентам освітньо-наукової програми

Зміни та доповнення до освітньо-наукової програми

Перелік внесених змін/доповнень	Протоколи ініціаторів змін	Протоколи Вченої ради
У розділі 8 профілю освітньо-наукової програми «Ресурсне забезпечення реалізації програми (підрозділ: «Кадрове забезпечення») п.30 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності замінено на п.38.	Постанова КМУ від 24.03.21 № 265 «Про внесення змін до постанови КМУ від 30.12.2015 № 1187	Протокол Вченої ради № 3 від 28.09.21 р.
У розділі 2, пункт «Напрями досліджень здобувачів наукового ступеня доктора філософії» додано новий напрям «Конструювання «радянської людини» в Україні другої половини ХХ ст.	Протокол Вченої ради історичного факультету №8 від 20.09.21 р.	
У розділі 2, пункт «Вибіркові дисципліни» додано дві вибіркові дисципліни: «Історик і політика: конфлікт vs гармонія», «Актуальні аспекти вивчення українського націотворення в новітній історіографії»		